

IN MEMORIAM

ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ ПЕТРО МОЙСЕЙОВИЧ РАБІНОВИЧ

19 грудня 2023 року на 88-му році життя перестало битись серце провідного теоретика права нашої держави доктора юридичних наук, професора, академіка Національної академії правових наук України, заслуженого діяча науки і техніки України, члена редакційної колегії «Публічного права» Петра Мойсейовича Рабіновича.

Його життя не було простим. У 5-ти річному віці він у Києві зустрів звістку про війну. Далі була евакуація у невідомі, проте більш безпечні місця. У повоєнні роки було завершено навчання у середній школі та не була реалізована мрія щодо навчання на філософському факультеті. Натомість Петро Мойсейович вступив на навчання до Львівського національного університету імені Івана Франка, на юридичний факультет. З цим осередком правничої освіти та науки надалі було пов'язано практично все його подальше життя (за виключенням декількох перших післявузівських років).

З Петром Мойсейовичем мав за честь бути знайомим з 2006 року. Перше спілкування відбулося у Львівському національному університеті імені Івана Франка, де я виступав у якості офіційного опонента по дисертації з медичного права. Сама робота виконувалась на кафедрі теорії та історії держави і права університету, рідній кафедрі Петра Мойсейовича. Я був вражений, наскільки він, будучи «класичним» теоретиком права, тонко розумів правові проблеми медичної діяльності, ба більше, він міг чітко сформулювати існуючі суперечності у цій сфері та обґрунтувати ключові підходи до їх можливого вирішення. Надалі я неодноразово мав можливість пересвідчитись, наскільки це ерудована, глибока, системно мисляча людина.

Пригадуються його виступи на наукових заходах. Логічність викладення матеріалу, аргументованість висновків та пропозицій, беззаперечна

«додана вартість» існуючим знанням у тій чи іншій сфері юридичної науки. Відтак виправданими були факти частого запрошення Петра Мойсейовича до різного роду науково-консультативних інституцій, які існували при органах державної влади. Незалежно від зміни влади, незалежно від політичних переконань та уподобань осіб, які мали можливість приймати важливі управлінські рішення. Всі усвідомлювали, що професор Петро Рабінович – це витончена правова аналітика, це продукування нових ідей, це, врешті-решт, якісний науковий продукт, який може бути використаний для потреб державного будівництва.

Він сформував наукову школу та запропонував власну теорію праворозуміння. Львівська наукова школа теорії прав людини, яка бере витоки з початку 90-их років минулого століття – це «продукт» активної наукової, правопросвітної, організаційної діяльності Петра Мойсейовича. Десятки захищених дисертацій, велика кількість проведених науково-практичних заходів, значний авторитет всередині країни та за її межами, – саме такі об'єктивні узагальнюючі характеристики

можуть бути наданні науковій школі Петра Рабіновича. Створення та активна діяльність під керівництвом Петра Мойсейовича Львівської лабораторії прав людини, яка організаційно входила до структури Національної академії правових наук України, – це ще один елемент його наукової школи. Традиційно вважається, що пропонування власної теорії праворозуміння – ознака того, що правник – науковець досяг такого рівня професіоналізму, уміння оперувати методологічними інструментами пізнання права, що у сукупності уможливило підняти над правовою реальністю та генерувати ідею розуміння права. Все вищесказане, без сумніву, було притаманне Петру Мойсейовичу, що дозволило йому згенерувати новий підхід до розуміння права – потребу теорію праворозуміння. Це суттєвий внесок у вітчизняну та європейську теорію права, це осердя того, чим він займався упродовж декількох десятиліть.

Світла пам'ять Петру Мойсейовичу. Переконаний, що його діяльність у царині теорії та філософії права буде продовжена його численними учнями, колегами, науковцями.

*Суддя Верховного Суду,
член редколегії «Публічного права»*

Семен Стеценко